

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 42/2019-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Vierou Rubaninskou, Buzulucká 3, Zvolen, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 36/2017 z 25. septembra 2018, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2019 elektronicky doručená a 14. januára 2019 prostredníctvom poštovej prepravy doplnená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 36/2017 z 25. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupovala v konaní vedenom Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 Cb 59/2008 v procesnom postavení žalovanej v prvom rade. Predmetom žaloby bol nárok žalobcov na zaplatenie sumy 9 142,61 € s príslušenstvom uplatňovaný proti žalovaným v prvom a druhom rade ako ručiteľom v dôsledku nesplnenia povinnosti dlžníčky a spoludlžníčky splatiť poskytnutý úver zo stavebného sporenia dlžníčky.

3. Sťažovateľka v sťažnosti zrekapitulovala doterajší priebeh konania a v podstatnom uviedla, že okresný súd žalobu rozsudkom z 5. septembra 2012 zamietol. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 28. mája 2013 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Následne okresný súd rozsudkom z 3. júna 2014 žalobu opakovane zamietol, tentoraz z dôvodu vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku, keďže sa stotožnil s právnou argumentáciou sťažovateľky o nutnosti aplikácie právnej úpravy premlčania podľa Občianskeho zákonníka. Krajský súd uznesením z 28. apríla 2015 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd vyslovil vo svojom rozhodnutí okrem iného právny názor, že v ďalšom konaní má súd prvej inštancie aplikovať premlčaciu dobu v súlade s ustanovením § 397 Obchodného zákonníka. Následne okresný súd, viazaný uvedeným právnym názorom krajského súdu, rozsudkom z 15. decembra 2015 meritórne rozhodol o povinnosti sťažovateľky a žalovaného v druhom rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 8 800,02 €, 8,5 % úrok z omeškania ročne z dlžnej istiny od 28. februára 2005 do zaplatenia, 5 % úrok ročne z dlžnej istiny od 1. januára 2013 do zaplatenia, ako aj nahradiť trovy konania vo výške 7 539,56 € do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia s tým, že splnením povinnosti jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhému žalovanému. Rozsudok okresného súdu bol krajským súdom v odvolacom konaní potvrdený. Následne sťažovateľka podala dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým rozhodnutím zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

4. Sťažovateľka uviedla, že v priebehu celého konania opakovane poukazovala na nutnosť a potrebu aplikácie ustanovení o ochrane spotrebiteľa, ako aj na rozdielnosť a nejednotnosť rozhodnutí najvyššieho súdu v otázke aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka na zmluvy o úvere, ktorého jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Sťažovateľka sa taktiež v konaní domáhala aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka o dĺžke premlčacej doby, ako aj počiatku jej plynutia. V tomto kontexte poukazovala na duálnosť právnej úpravy a potrebu aplikácie tých ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré sú v prospech spotrebiteľa a sú pre neho priaznivejšie. Ďalším kardinálnym bodom obrany sťažovateľky v konaní bolo posúdenie, či je prípustná aplikácia ustanovenia § 549 Občianskeho zákonníka na uplatnený nárok žalobcu z úverového vzťahu.

5. Poukazujúc na rozhodnutie pléna ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 11/2016, ako aj viaceré rozhodnutia všeobecných súdov najvyšší súd posúdil dôvodnosť dovolania tak, že v otázke posúdenia premlčacej doby žalobcom uplatneného nároku nepovažoval dovolanie za dôvodné. Najvyšší súd preto dovolenie zamietol.

6. Podľa právneho názoru sťažovateľky je zrejmé, že problematika spotrebiteľského práva s prihliadnutím na duálnosť právnej úpravy sa v súdnej praxi Slovenskej republiky nerieši jednotne, a teda rozhodnutia súdov nedávajú sporovým stranám právnu istotu, ako bude ich vec právne posúdená a rozhodnutá. V otázke aplikácie ustanovenia § 549 Občianskeho zákonníka najvyšší súd pripustil dovolanie sťažovateľky, keď vyslovil, že táto otázka skutočne ešte v praxi dovolacieho súdu nebola riešená. Najvyšší súd zároveň uviedol, že krajský súd pri aplikácii ustanovenia § 549 Občianskeho zákonníka nepochybil, keď hoci aj stručne jeho aplikáciu pripustil, avšak dôvodnosť vznesenej námietky nevhliadol.

7. Sťažovateľka uviedla, že nie je stotožnená s konštatovaním krajského súdu a najvyššieho súdu, že tieto nezistili zavinenie žalobcu na neuspokojení pohľadávky. V konaní sťažovateľka opakovane poukazovala na okolnosti preukazujúce, že žalobca zaviniel, že pohľadávku nemôže uspokojiť dlžník.

8. V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľka zrekapitulovala argumenty predstreté v konaní pred všeobecnými súdmi a následne konštatovala, že skutočnosť, že krajský súd a následne aj najvyšší súd tým, že bez náležitého, logického, relevantného a preskúmateľného odôvodnenia nevyužili možnosť aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka smerujúcich k ochrane spotrebiteľa, mali porušiť ňou označené práva. Daná skutočnosť nemôže byť podľa názoru sťažovateľky chápaná inak ako nerešpektovanie ich povinností vyplývajúcich im zo zákona v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 ústavy.

9. Sťažovateľka je toho názoru, že v danom prípade porušenie základného práva na súdnu ochranu a spravodlivé prejednanie veci spôsobili krajský súd a najvyšší súd tým, že súd prvej inštancie bol pri svojom rozhodovaní viazaný právnym názorom krajského súdu a následne najvyšší súd dovolanie zamietol a dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu druhej inštancie nezrušil a vec nevrátil na ďalšie konanie. Podľa názoru sťažovateľky takto spôsobenú ujmu sťažovateľky nemôže konvalidovať nič iné ako ústavná sťažnosť. Keďže sťažovateľka má záujem domáhať sa ochrany svojich práv aj na Európskom súde pre ľudské práva, musí z tohto dôvodu vyčerpať celý systém riadnych, ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré jej umožňuje domáca legislatíva.

10. Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 5Obdo/36/2017 rozsudkom zo dňa 25.09.2018 porušil základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo sťažovateľky na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.09.2018 vo veci vedenej pod sp. zn. 5Obdo/36/2017 sa zrušuje a vec vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], trovy právneho zastúpenia v sume 526,89 € k rukám sťažovateľky a to do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

Sťažovateľka zároveň žiadala o odloženie vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia a priznanie trov konania pred ústavným súdom.

II.

11. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

14. Ústavný súd pripomína, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

15. Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom. K namietanému porušeniu týchto práv malo dôjsť tým, že najvyšší súd potvrdil právny názor okresného súdu a krajského súdu spočívajúci v tom, že podľa názoru sťažovateľky súdy *„nevyužili možnosť aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka smerujúcich k ochrane spotrebiteľa“* a aplikovali na prípad sťažovateľky ustanovenia *Obchodného zákonníka*. Ústavný súd v tomto konaní preto pristúpil ku skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutom rozhodnutí najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

16. Najvyšší súd v relevantných častiach napadnutého rozhodnutia uviedol:

«... Základnou otázkou pre právne posúdenie veci podľa žalovanej 1/ bolo, vzhľadom k vznesenej námietke premlčania jej práva, posúdiť, či v prejednávanej spore ide o obchodnoprávny úverový vzťah (so 4 ročnou premlčacou dobou podľa Obchodného zákonníka) alebo občianskoprávny vzťah (s 3 ročnou premlčacou dobou podľa Občianskeho zákonníka). Rozdielnosť rozhodovania dovolacieho súdu o predmetnej otázke žalovaná 1/ vyvodzovala z rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré na jednej strane spočívali na názore, že otázku premlčania práva z právneho vzťahu založeného zmluvou o úvere, účastníkom ktorej je spotrebiteľ, treba posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka... a na druhej strane na názore, že túto otázku treba posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní...

... V rozhodnutí zo dňa 28. apríla 2011 sp. zn. 2MCdo/3/2011 dospel najvyšší súd k záveru, že záväzkové vzťahy, ktoré vznikli zo zmluvy o úvere, sa bez ohľadu na povahu účastníkov spravujú záväzkovou časťou Obchodného zákonníka. Najvyšší súd v rozhodnutí zo dňa 27. marca 2013 sp. zn. 6MCdo/4/2012 uviedol, že zmluva o úvere upravená ustanoveniami § 497 až § 507 Obchodného zákonníka je tzv. absolútnym obchodom, čo znamená, že sa tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov spravuje Obchodným zákonníkom. V takomto prípade použitie ustanovení Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy ani pri posudzovaní otázok premlčania, keďže všeobecná právna úprava premlčania je obsiahnutá v obchodnom práve. Obdobne rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 21. marca 2015 sp. zn. 7MCdo/9/2014 spočíva na právnom názore, podľa ktorého ak hlavným záväzkovým vzťahom je zmluva o úvere, aj na otázku premlčania bolo treba aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

... Na rozdiel od vyššie uvedeného, najvyšší súd vo svojom rozhodnutí zo dňa 21. apríla 2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014 a tiež v rozhodnutí zo dňa 26. novembra 2015 sp. zn. 4MCdo/17/2014, poukázal na ust. § 261 ods. 3 písm. d/, § 387 ods. 1, § 397 ods. 1 Obchodného zákonníka, ďalej § 52 ods. 2, § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka a napokon § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, a vyslovil, že súd ako „orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy“ je povinný prihliadnuť na premlčanie, ako aj by mal zohľadniť § 52 ods. 2 vetu tretiu Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne

použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

... V rozhodnutí zo dňa 25. januára 2011 sp. zn. 5MCdo 20 2009 (R 36/2013). najvyšší súd zaujal právny záver, že obsahom zmluvy, ktorá spĺňa všetky znaky typovej zmluvy nesmie byť zmluvné ustanovenie, v zmysle ktorého sa na premlčanie uplatní Obchodný zákonník. Toto ustanovenie spôsobuje totiž nepriaznivejšie postavenie spotrebiteľa, lebo Občiansky zákonník upravuje kratšiu (trojročnú) premlčaciu dobu, s uplatnením Obchodného zákonníka je ale spojená dlhšia (štvorročná) premlčacia doba.

... Daná (takmer identická) právna otázka v kontexte s navrhovanou potrebou vyriešenia odklonu rozdielných rozhodnutí najvyššieho súdu, bola podrobne rozobratá aj v uznesení najvyššieho súdu zo dňa 14. septembra 2017 sp. zn. 3 Cdo/87/2017. Najvyšší súd v nej uviedol, že „nemá dôvod spochybňovať názor žalobcu, že úver je tzv. absolútnym obchodom a že naň dopadá tretia časť Obchodného zákonníku Zároveň je však potrebné mať na zreteli, že úverová zmluva vykazuje aj znaky spotrebiteľskej zmluvy. Súdna prax považuje obdobné právne vzťahy vzhľadom na vzťah medzi podnikateľom a nepodnikateľom a so zreteľom na nepodnikateľský účel zmluvy za typické občianskoprávne (spotrebiteľské) vzťahy. Účastníkmi týchto vzťahov sú obchodník (poskytujúci úver v rámci svojho predmetu činnosti) a spotrebiteľ (ktorý prijíma úver na svoju osobnú potrebu); ide tu teda o typické občianskoprávne vzťahy. Vzhľadom na to je v plnom súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa požiadavka, aby v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, bola (aj z hľadiska premlčania, dĺžky premlčacej doby u jej plynutia) aplikovaná právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, a nie v Obchodnom zákonníku Pre správnosť aplikácie občianskoprávnej premlčacej doby v absolútnych obchodoch majúcih zároveň spotrebiteľský charakter, poukázal na rozhodnutie ústavného súdu zo dňa 19. júna 2013 sp. zn. I. ÚS 402/2013. V súvislosti s povahou úverovej zmluvy za spotrebiteľskú vychádzal z obsahu smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986, ktorá klienta úverového vzťahu, ktorému je úver poskytovaný, sama definuje označením „spotrebiteľ“.

... V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/119/2017 dovolací súd pri aplikácii právnej úpravy odstúpenia a premlčania podľa občianskeho zákonníka na úverovú zmluvu uzavretú 27. apríla 2005 poukázal tiež na ustanovenie § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane

spotrebiteľa účinné v čase uzavretia tejto úverovej zmluvy, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Tento zákon má podľa v uvedenom rozhodnutí vysloveného názoru povahu lex specialis vo vzťahu k všeobecnému predpisu lex generalis, ktorým je Občiansky zákonník. Z tohto dôvodu zmluvu o úvere je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu aj keď nebola v čase vzniku zmluvy v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka zaradená do zadaných spotrebiteľských zmlúv...

... Vo veci prejednávanej bola zmluva o úvere a ručiteľský záväzok uzavretá dňa 27.12.2002, kedy platilo ustanovenie § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení tak, že typovou zmluvou sa podľa tohto zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Typová zmluva nesmie obsahovať:

a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä:

1/ podmienky, ktoré viažu predaj výrobku alebo poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby,

2/ podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi.

... Keďže v celom ostatnom texte predpisu sa však už na pojem typová zmluva neodkazuje, je zjavné, že účelom tejto normy v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy v prejednávanej veci, bolo akceptovať charakter úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu s obmedzeniami upravenými v citovanom ustanovení pre prípady, kedy spotrebiteľ sám aktívne do zmluvy nezasahuje, a to obmedzeniami vo vzťahu k zmluvným podmienkam. Ustanovenia zákona samotného však za zmluvné podmienky považovať nemožno, a teda právna úvaha konajúcich súdov, vedúca k záveru o potrebe aplikácie Obchodného zákonníka ako základného právneho predpisu na daný právny vzťah bola správna.

... V súvislosti s dovolateľkou tvrdeným opomenutím aplikácie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa súdmi nižšej inštancie dovolací súd konštatuje, že táto je v súčasnosti bezpredmetná a nemožno k nej prijať žiadne závery, keďže Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí pléna dňa 07. 02. 2018 nálezom Ústavného súdu SR zo 07.02. 2018, sp. zn. PL. ÚS 11/2016-60 rozhodol o návrhu Okresného súdu Košice 11 o súlade § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa s Ústavou SR tak, že ustanovenie § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a teda je protiústavné. Ústavný súd tu výslovne konštatoval, že aktuálna právna úprava svojou zjednodušujúcou priamočiarosťou vykazuje asymetriu, pretože všetkých dodávateľov (veriteľov) stavia akoby na stranu tých „zlých“ a spotrebiteľov na stranu tých „ubližených“ a na ochranu zraniteľného jednotlivca jestvujú miernejšie prostriedky zvlášť formou právnej pomoci, a preto daná právna úprava nie je nevyhnutná na naplnenie tohto cieľa.

... Ďalej, odkaz na § 52 ods. 2 OZ neznamena absolútne vylúčenie aplikácie Obchodného zákonníka. Predmetné ustanovenia ako celok, bez vytrhnutia len poslednej vety predmetného odseku, znie „Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.“ Teda aplikácia noriem Občianskeho zákonníka súvisí s posúdením prospechu spotrebiteľa z takejto aplikácie právnej normy, teda pokiaľ, hoci aj kogentná, norma obchodnoprávna znamená zhoršenie postavenia spotrebiteľa, bude aplikovaná norma občianskeho práva.

... Dovolací súd preto nemôže súhlasiť s názorom dovolateľky ohľadom aplikácie počiatku doby premlčania tak, ako dovodzuje z občianskoprávnej úpravy dovolateľka. V tejto otázke konajúce súdy nepochybili, a vyhodnotili ju správne, teda dovolanie nemožno v otázke aplikácie správnej právnej normy na počiatok plynutia premlčania považovať za dôvodné.

... Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v prejednávanej veci opomína, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie premlčania vo veci nebola dĺžka aplikovanej doby premlčania, ale moment, od ktorého túto treba počítať. V prejednávanej veci sa žalovaná 1/ domáha potreby aplikácie Občianskeho zákonníka tým, že po prvý krát bolo možné vykonať právo, a teda počítať premlčaciu dobu. momentom prvého omeškania dlžníka s prvou splátkou, kedy už veriteľ mohol po prvý krát pristúpiť k zosplatneniu úveru. Takáto úvaha opäť opomína skutočnosť, že veriteľ nemá povinnosť, ale právo pristúpiť k zosplatneniu úveru...

... Dovolací súd, vzhľadom na dovolateľkou naliehavo formulovanú potrebu aplikácie OZ na prejednanú vec, ktorá by jej mala dovodiť priaznivejší stav, musí konštatovať, že dokonca ani pri aplikácii OZ nemožno dosiahnuť pre dovolateľku odlišný spôsob počítania počiatku premlčacej doby. Aj pre plynutie počiatku premlčacej doby podľa OZ platí, že splatnou sa jeho povinnosť stáva až po výzve veriteľa dlžníkovi a tento svoj dlh nesplní. V spojení s ust. § 101 potom veriteľ po prvý krát môže uplatniť právo voči ručiteľovi na súde (actio nata) až keď splní svoju povinnosť vyzvať ho, a to za predpokladu, že táto výzva je účinná až po tom, čo dlžník dobrovoľne dlh nesplní. Oba zákonné režimy teda vychádzajú z rovnakej konštrukcie počiatku plynutia premlčacej doby voči ručiteľovi...»

17. Nadväzne na už uvedené ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v namietanom rozsudku, opierajúc sa o skutkové zistenia krajského súdu, zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil svoj skutkový a tomu zodpovedajúci právny záver spočívajúci v tom, prečo pre prípad sťažovateľky nemožno aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (keďže predmetná zmluva o úvere vykazuje znaky „absolútneho obchodu“), ale je nevyhnutné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, čím poskytol dostatočnú ochranu označeným právam sťažovateľky. Namietané rozhodnutie nevykazuje znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti, nie je v nesúlade s platnou právnou úpravou, nepopiera zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem a predovšetkým obsahuje dostatočne náležité a zrozumiteľné vysvetlenie svojich skutkových a právnych záverov. Ústavný súd v takýchto prípadoch nemá žiaden dôvod a ani oprávnenie na prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Odôvodnenie namietaného rozsudku tak zodpovedá

požiadavkám kladeným konštantnou judikatúrou ústavného súdu na odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov, a ústavný súd preto konštatuje kvalitu odôvodnenia namietaného rozsudku ako súladnú s obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.

18. Ústavný súd nezistil, že by výklad a závery najvyššieho súdu v napadnutom rozhodnutí boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

19. Poukazujúc na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2019